

POSTANOWIENIE

Dnia 6 listopada 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Igor Zgoliński (przewodniczący)

SSN Antoni Bojańczyk (sprawozdawca)

SSN Paweł Kołodziejwski

w sprawie **R. Ś.**

skazanego z art. 197 § 3 pkt 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.,

w przedmiocie zażalenia skazanego na postanowienie Sądu Najwyższego

z dnia 26 czerwca 2024 r., sygn. akt I KO 36/24,

o odmowie przyjęcia wniosku skazanego o wznowienie postępowania wobec jego oczywistej bezzasadności,

w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu

z dnia 12 września 2019 r., sygn. akt II AKa 242/19,

utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego we Wrocławiu

z dnia 31 marca 2017 r., sygn. akt III K 289/16

po rozważeniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu bez udziału stron w dniu 6 listopada 2024 r.

z urzędu kwestii zawieszenia postępowania

na podstawie art. 22 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

zawiesić postępowanie w sprawie do czasu rozpoznania przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej pytań prejudycjalnych Sądu Najwyższego skierowanych w sprawie sygn. III CBO 2/24.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 26 czerwca 2024 r., sygn. akt I KO 36/24, Sąd Najwyższy (orzekając w składzie jednoosobowym – SSN Waldemar Płóciennik) odmówił przyjęcia wniosku skazanego R.Ś. o wznowienie postępowania karnego zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 12 września 2019 r., sygn. akt II AKa 242/19, utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 31 marca 2017 r., sygn. akt III K 289/16, wobec jego oczywistej bezzasadności.

Na powyższe postanowienie zażalenie wniósł skazany. Nie sformułował w nim żadnych zarzutów, ograniczając się jedynie do zakwestionowania wymiaru kary oraz faktu rozpoznania uprzednio złożonych przez niego wniosków pod sygn. akt I KO 107/22 i sygn. II KO 49/15, wskazując jednocześnie, że cyt.: „akta i wszelka dokumentacja jest zamieniona”, a wyrok skazujący dotyczy innej osoby, dlatego nie powinien być osadzony, zaś sąd pierwszej instancji powinien sprostować wyrok („sprostować wszystko”), czego dotąd nie uczynił.

Sprawa została zarejestrowana w repertorium KZ pod sygnaturą 32/24 i przydzielona sędziemu referentowi do składu jednoosobowego (k. 8).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Postanowieniem z dnia 19 października 2024 r., sygn. akt III CBO 2/24, Sąd Najwyższy na podstawie art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej przedstawił Trybunałowi Sprawiedliwości Unii Europejskiej uzupełnienie pytań zawartych w postanowieniu Sądu Najwyższego z 10 października 2024 r., III CBO 2/24, poprzez dodanie pytania prawnego:

„Czy art. 19 ust. 1 akapit 2 Traktatu o Unii Europejskiej, interpretowany w świetle art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej, należy rozumieć w ten sposób, że nie jest sądem niezależnym (w tym w sprawie objętej prawem Unii) sąd państwa członkowskiego Unii ostatecznej instancji (Sąd Najwyższy), w składzie którego zasiada osoba, która w sprawach oceny niezależności i bezstronności innego sędziego nominowanego w procedurze z udziałem organów konstytucyjnych państwa członkowskiego Unii mających zgodnie z zasadą państwa

demokratycznego konieczną legitymację demokratyczną dla zapewnienia standardu sądu niezależnego gwarantującego bezstronność takiej oceny:

a) jako sędzia powołany przez organ niesuwerennego, niedemokratycznego państwa w okresie reżimu niedemokratycznego orzekała w procesach karnych wszczynanych z oskarżenia publicznego przeciwko osobom działającym na rzecz przestrzegania praw człowieka oraz ustroju demokratycznego (tzw. procesach politycznych),

b) w okresie reżimu niedemokratycznego, będąc sędzią, należała do czasu jej rozwiązania do partii politycznej odwołującej się w swoim programie do totalitarnych metod i praktyk działania komunizmu (Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej), działając w organizacji partyjnej przy sądzie rejonowym, zaś na mocy statutu tej partii organizacja partyjna była zobowiązana m.in. do 'zwalczania antysocjalistycznej, reakcyjnej ideologii i propagandy oraz walki z poglądami i działaniami wrogimi socjalizmowi', podczas gdy w państwie prawa, co potwierdzają zasady ustrojowe państwa członkowskiego Unii rangi konstytucyjnej, zakazane jest istnienie partii odwołujących się w swoich programach do totalitarnych metod i praktyk działania nazizmu, faszysmu i komunizmu,

c) nie została poddana ocenie w państwie demokratycznym w zakresie rękojmi niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem powyższych okoliczności w postępowaniu awansowym do sądu ostatniej instancji (Sądu Najwyższego), zaś okoliczności, o której mowa pod lit. a i b, tj. orzekanie w tzw. procesach politycznych oraz przynależność do partii politycznej odwołującej się w swoim programie do totalitarnych metod i praktyk działania komunizmu, nie zostały przez tę osobę ujawnione w tym postępowaniu ani poddane analizie przez uprawnione organy uczestniczące w procedurze nominacyjnej,

d) mimo okoliczności, o których mowa pod lit. a-c, jako sędzia orzekała w sądzie ostatniej instancji (Sądzie Najwyższym) o braku odpowiedzialności sędziów orzekających w okresie reżimu niedemokratycznego na podstawie bezprawnych aktów prawnych tego reżimu przeciwko osobom działającym na rzecz ustroju demokratycznego (tj. w stanie wojennym w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej), a

także w wydawaniu orzeczeń o skutkach nieważności rozstrzygnięć wydanych przez sądowy aparat represji w okresie reżimu niedemokratycznego wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego oraz o zakresie odpowiedzialności państwa z tego tytułu,

e) została wybrana jako kandydat na urząd sędziego każdej, w tym ostatniej instancji (lit. c), przez organ niemający koniecznej legitymacji demokratycznej, z uwzględnieniem okoliczności, o których mowa w wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 29 marca 2022 r., C-132/20, ECLI:EU:C:2022:235, pkt 108, tj. pierwszego powołania wskutek aktu nominacyjnego reżimu niedemokratycznego, a zatem sprzecznie z obowiązującą w państwie członkowskim Unii i stanowiącą fundament ustroju i funkcjonowania władz tego państwa zasadą państwa demokratycznego, a tym samym osoba taka nie dysponuje koniecznym w tym państwie demokratycznym mandatem wymaganym od sędziego na etapie nominacyjnym,

f) została wybrana jako kandydat na urząd sędziego każdej, w tym ostatniej instancji (lit. c), w procedurze nominacyjnej w sposób rażący i oczywisty naruszającej prawo dostępu obywateli do służby publicznej, pozornej, nietransparentnej i nieprzewidującej drogi odwoławczej do sądu biorąc łącznie z uwzględnieniem okoliczności, o których mowa w wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 29 marca 2022 r., C-132/20, ECLI:EU:C:2022:235, pkt 108, tj. pierwszego powołania wskutek aktu nominacyjnego reżimu niedemokratycznego,

– co w każdym z powyższych przypadków oraz łącznie może wzbudzać w przekonaniu jednostek uzasadnione i poważne wątpliwości co do niezawisłości i bezstronności tej osoby jako sędziego we wskazanych powyżej sprawach, a w konsekwencji prowadzić do braku przejawiania przez organ, w którym osoba taka zasiada, oznak bezstronności, a tym samym mogłoby podważyć w przypadku składu orzekającego, w którym taki sędzia zasiada, jego przymiotu niezawisłego i bezstronnego sądu ustanowionego uprzednio na mocy ustawy oraz podważyć zaufanie, jakie sądownictwo powinno budzić w jednostkach w społeczeństwie demokratycznym?”

W związku z tym, że dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy zasadnicze znaczenie będzie miało wyrażone przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej stanowisko odnośnie m. in. tego, czy sąd państwa członkowskiego Unii ostatniej instancji (Sąd Najwyższy), w składzie którego zasiadał sędzia SN Waldemar Plóciennik, a zatem sędzia, który został:

1. powołany przez organ niesuwerennego, niedemokratycznego państwa w okresie reżimu niedemokratycznego i orzekał w procesach karnych wszczynanych z oskarżenia publicznego przeciwko osobom działającym na rzecz przestrzegania praw człowieka oraz ustroju demokratycznego (tzw. procesach politycznych),
2. w okresie reżimu niedemokratycznego, będąc sędzią, należał do czasu jej rozwiązania do partii politycznej odwołującej się w swoim programie do totalitarnych metod i praktyk działania komunizmu (Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej), działając w organizacji partyjnej przy sądzie rejonowym, zaś na mocy statutu tej partii organizacja partyjna była zobowiązana m.in. do „zwalczania antysocjalistycznej, reakcyjnej ideologii i propagandy oraz walki z poglądami i działaniami wrogimi socjalizmowi”, podczas gdy w państwie prawa, co potwierdzają zasady ustrojowe państwa członkowskiego Unii rangi konstytucyjnej, zakazane jest istnienie partii odwołujących się w swoich programach do totalitarnych metod i praktyk działania nazizmu, faszyzmu i komunizmu,
3. nie został poddany ocenie w państwie demokratycznym w zakresie rękojmi niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem powyższych okoliczności w postępowaniu awansowym do sądu ostatniej instancji (Sądu Najwyższego), zaś okoliczności, o których mowa pod lit. a i b, tj. orzekanie w tzw. procesach politycznych oraz przynależność do partii politycznej odwołującej się w swoim programie do totalitarnych metod i praktyk działania komunizmu, nie zostały przez tę osobę ujawnione w tym postępowaniu ani poddane analizie przez uprawnione organy uczestniczące w procedurze nominacyjnej,

jest sądem niezależnym w sprawie objętej prawem Unii, koniecznym stało się zawieszenie postępowania w sprawie na podstawie art. 22 § 1 k.p.k. do czasu rozpoznania przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej pytań prejudycjalnych Sądu Najwyższego skierowanych w sprawie sygn. III CBO 2/24.

Z uwagi na powyższe Sąd Najwyższy orzekł, jak w części dyspozytywnej postanowienia.

WB.

[ał]